

2. 6. 1972

הגילויים המוצעונים, פרי חקירתו המזהירה הנמרצת של אלי תבור, המתפרסמים בגיליון זה, יחידו רבים מקוראי העולם הזה. מתברר, אפוא, שרימו אותנו. אותנו — אזרחי ישראל, את הכנסת, את הממשלה, את שרת-החוקן. שיקרו לנו במצח נחושה, כדי להרדים את המצפון של האומה וכדי להסתיר את עסקי הביש של סוחרנישק ציניים, המתעטפים באיטלה של מדינת ישראל.

★ ★ ★

כדאי לזכור את פרטי הפרשה כולה. בסוף חודש מאי, הודיע כתב השבועון הלונדוני השכרני אובסרבר, אחד הבטאונים הרציניים והאחראיים ביותר בעולם, כי לפי מקורות דיפלומטיים גרמניים נמכרו עוזים ישראלים לפורטוגל, באמצעות גרמניה. ניתן להבין כי עוזים אלה הופעלו במיבצע רצח העם באנגולה.

באותו זמן שהו בן-גוריון וגולדה מאיר בחו"ל, משנשאל פרס על העניין, גימגם שאינו מאמין בדבר, אך שהגרמנים רשאים למכור לכל דיכפין את הנשק שקנו בישראל. משהובא העניין לממשלה, הכחיש אשכול את הידיעה רק בחצי פה, ונתקבלה החלטה להגביר את הפיקוח על מכירת נשק ישראלי.

בינתיים חזר שמעון פרס לאיתנו. הוא הדגיש כי אין ליריביו הוכחות על אמיתות הידיעה — וכי הם מסתמכים על הדו"ח של כתב אובסרבר בלבד. על כן יצאו כתבליביו של פרס, הפזורים בכל העיתונים (והידועים בחוגי המקצוע בכינוי "יוניטד פרס") להתקפה נגדית.

תחילה טענו כי הידיעה הומצאה על-ידי תועמלנים נאציים בקאהיר — והם האשימו את כל דורשי-החקירה בישראל בכך שהם משרתים מיזמות נאציות-מצריות. לאחר מכן הודיעו כי פורטוגל אמנם ביקשה נשק מישראל — אך כי ישראל, שוחרת החרות, סירבה בהחלט.

★ ★ ★

בינתיים הוכח לפרס כי אמנם אין לאיש הוכחות חיוביות נגדו, וככל שגדל בטחוניו, כך גברה עזות-המצח שלו.

בן-גוריון, פרס ודיין החלו ממטירים על כל יריביהם האשמות חמורות — שהם מבזים את המדינה, מעלילים עליה עלילות-זיון ומנהלים תעמולת-זוהעה בנוסח השבועון הידוע (לא האובסרבר, אלא העולם הזה).

נפל בחלקי להשתתף בישיבה של כתבים צבאיים עם שמעון פרס, שנערכה באיחב הימים. סגן שר הבטחון הקדיש חלק ניכר מדבריו להאשמת העולם הזה בכל מיני

אלי תבור בליסבון

עבירות על כללי ההגיונות העתונאית. בין השאר, הביא כראיה את העובדה שהעולם הזה העדיף לפרסם את הידיעה כי נמכרו עוזים לפורטוגל, תחת להסתפק בהכחשותיו של סגן שר הבטחון בנידון. העדר אימוץ-עיתון זה נראה לו כמעט כבגידה לאומית.

בתעמולת הבחירות פירסמה מפא"י מודעה גדולה, בה טענה כי בעוד מפא"י עסקה במיבצע סיני, בפיתוח הנגב, בקליטת העלייה ובהעלאת רמת-המחיה, עסקו "הם" ב"פרשה, בברות העוזים ובברותיות אחרות". סכסכים זה הצליח. כל מי שמצפונו התערער למשמע הידיעה הראשונה, החל מפקפק באמיתותה. לא רק הקהל הרחב רומה. גם חברי הממשלה הלכו שולל אחרי תעמולת הבטחוניסטים. גולדה מאיר הרחיקה לכת עד כדי כך שגינתה בנאומה, בעצרת האו"ם, במילים חריפות ביותר את הדיכוי הפורטוגלי באנגולה. לולא היתה בטוחה בכל לבה באמיתות ההכחשות הישראליות, לא היתה מן הסתם מדברת כפי שדיברה. כי גולדה, עם כל שגיאותיה, אינה רמאית.

★ ★ ★

כל אותו זמן התגבשה במערכת העולם הזה ההכרה שאין להשאיר את הדברים במצב של חוסר-ודאות. יותר מדי עניינים — החל ברצח קסטנו ובפצצות שהוטמנו במערכת שלנו, וכלה בעסקי-הביש ובפרשה — הושארו במדינה במצב של תיסק. והו מצב בלתי-מוסרי מעיקרו, מצב שיש בו כדי לזרוע זרע של רקבון בנשמה הלאומית. לא יתכן להשאיר שפעים ציבוריים במצב בו אומר האזרח: "אולי זה נכון, ואולי גם לא. מי יודע?". בינתיים הצטברו כמה וכמה עקבות. בגליון ישן של שבועון צה"ל גילה העולם הזה ידיעה כתמית שאישרה כי ישראל אמנם מכרה לפורטוגל גיפיים צבאיים. לאחר מכן גילינו ביומן-קולנוע תמונה של חיילים פורטוגליים באנגולה, שאחד מהם נשק שנראה כעווי — אך התמונה היתה מטושטשת מכדי לקבוע מסמרות. וח"כ אלימלך רימלט גילה כי ישראל שיפצה מטוסים פורטוגליים.

אולם כל זה לא הספיק. היתה דרושה הוכחה חותכת, חדי-משמעות, שתהשוף את מסכת-השקר. היה ברור לנו מן הרגע הראשון כי אפשר למצוא איתה במקום אחד בלבד: בפורטוגל.

השליחות הוטלה על אלי תבור. לא רק מפני שהוא הכתב הבכיר של העולם הזה, ואחד מחוקרינו המוכשרים ביותר, אלא גם מפני שהיה דווקא התבר היחיד במערכת שהתייחס בספק לאמיתות הידיעה. ערב צאתו לשליחות זו אמר לחבריו שהוא בטוח כי לא ימצא כל סימן להימצאות עוזים בצבא הפורטוגלי.

לא נותר אלא לחזור על סיומם מאמרו של העורך, "עווי ושות'", שנכתב למחרת פרסום הידיעה הראשונה:

"המדינה — שלנו היא. שלנו — ולא של סוחרנישק. המחלל את כבודנו, את כבודנו הוא מחלל. הממיט עליה חרפה — ממיט חרפה על כולנו. המערב אותה בפשע מחריד נגד האנושות — את כולנו הוא הופך שותפים לפשע."

אלי תבור

היא שונה... היא מיוחדת במינה

היא... "BLENDED" סיגריות פילטר KING SIZE 20 סיג. 75 אר.

תוצרת דובק - ערבות לטיב

פרסום ד"ר יסקסטן

Advertisement for 'Beit HaTeva' (בתינות בגרות) featuring a cartoon character and text: 'נפתחים קורסים חדשים מוקדמות ובגרות טבניכון טיטוס ותומאס 7-5 בעד תיכון ערב לאקסטרוניס חגיגות 60'.